

**УНІВЕРСИТЕТ
ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ**

**ВІТЧИЗНЯНА НАУКА НА ЗЛАМІ ЕПОХ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
(17 листопада 2020 року)**

№65

Переяслав – 2020

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ

Рада молодих учених університету

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
**«ВІТЧИЗНЯНА НАУКА НА ЗЛАМІ ЕПОХ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

17 листопада 2020 року

Вип. 65

Збірник наукових праць

Переяслав – 2020

УДК 001(477)«19/20»

ББК 72(4Укр)63

В 54

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2020. Вип. 65. 330 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Носаченко В.М. – кандидат педагогічних наук

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Склярєнко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Солопко І.О. – кандидат фізико-математичних наук, доцент

Юхименко Н.Ф. – кандидат філософських наук, доцент

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©Університет Григорія Сковороди
в Переяславі

УДК 911.3:379.8(477.82-72)

Олег Мельник, Михайло Мельничук (Луцьк),
Надія Мельник (Ужгород),
Роман Качаровський (Луцьк)

РЕКРЕАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ПОРОМІВСЬКОЇ ОТГ ІВАНИЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Досліджено особливості формування Поромівської громади. Охарактеризовано природні умови та ресурси ОТГ. Відзначено основні історико-культурні ресурси. Зосереджено увагу на елементах туристичної інфраструктури. Визначено проблемні питання розвитку галузі туризму громади та запропоновано шляхи їх вирішення.

Ключові слова: туризм, туристично-рекреаційна атрактивність, туристичні ресурси, туристична інфраструктура, Поромівська ОТГ, Іваничівський район, Волинська область.

Peculiarities of the formation of the Poromiv community have been studied. The natural conditions and resources of OTG are characterized. The main historical and cultural resources are noted. The focus is on the elements of tourist infrastructure. Problematic issues of community tourism development have been identified and ways to solve them have been suggested.

Key words: tourism, tourist-recreational attractiveness, tourist resources, tourist infrastructure, Poromivska OTG, Ivanychiv district, Volyn region.

Великі можливості для соціально-економічного розвитку сільських територій відкрилися із прийняттям Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [2], що стало поштовхом для об'єднання сільських територій і створення потужних об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Для Волинської області, де створено понад півсотні громад (54), характерним є переважання сільських територій. Вже нині в регіоні існує понад 30 сільських ОТГ, зокрема і Поромівська Іваничівського району. Вона утворена 11.12.2016 р. внаслідок об'єднання чотирьох сільських рад, що налічують 18 населених пунктів, центром громади є с. Поромів. Площа громади – 109,9 км², населення (станом на 01.01.20 р.) 5 720 осіб. Громада розміщена на державному кордоні з Польщею [1; 6–7].

Поромівська громада має досить привабливі для організації туристичної діяльності впродовж року кліматичні умови (середньорічна зимова температура - 4,1 °С, а літня +18,1 °С, середньорічна кількість опадів 592 мм) і ресурси [5; 7]. Головна водна артерія громади – р. Західний Буг та її притоки. Доповнює водні ресурси озеро Петрове біля однойменного села (площа водного дзеркала – 2,0 га, довжина берегової лінії – 0,34 км, об'єм водної маси – 30 тис. м³, ширина 0,04 км, довжина 0,12 км) та близько 10 ставків. Всі водні об'єкти можуть бути використані у рекреації, зокрема для відпочинку (особливо короткотривалого) – купання, плавання на човнах, рибальства та пізнання природи [5–7]. Лісові ресурси ОТГ переважно розташовані в межах Павлівського та Ішівського лісництв ДП «Володимир-Волинське ЛГ». Значна частина лісів – це хвойні породи, що мають домішки дуба, що є досить цінним в рекреаційному відношенні. Лікувальні трави та дикорослі ягоди мають великий рекреаційний ресурс. У лісах громади збирають малину, ожину, чорницю, лошину тощо [5–6]. Значні мисливські угіддя Іваничівської районної організації Українського товариства мисливців та рибалок, а також ТзОВ «Павлівське мисливське господарство» дають змогу полювати на кабана, зайця-русака, лисицю козулю, видру, білку тощо [5].

Стимулом для функціонування екологічних різновидів туризму є природно-заповідний фонд (ПЗФ). В Поромівській громаді є лише один такий об'єкт – загальнозоологічний заказник місцевого значення «Прибужжя» площею 1 182,1 га, утворений розпорядженням Волинської обласної ради від 03.03.1993 р. № 18-р. (реорганізований 22.12.2005 р., № 24/11). Він розміщений в межах Ішівського лісництва ДП «Володимир-Волинське ЛМГ», Морозовичівської та Поромівської сільських рад. Заказник створений з метою охорони

соснових лісів, з домішками берези повислої *Betula pendula* та вільхи чорної *Alnus glutinosa*, а також водно-болотяних та лучно-чагарникових угідь заплави р. Західний Буг. Тут створені умови для розмноження видів парнокопитних, хутрових звірів, борової та водно-болотяної дичини: дикого кабана *Sus scrofa*, куниці лісової *Martes martes*, борсука європейського *Meles meles*. Тут мешкають види, занесені в ЧКУ та міжнародні природоохоронні переліки тварин, що є під загрозою зникнення: видра річкова *Lutra lutra*, лелека чорний *Ciconia nigra*, підорлик малий *Aquila pomarina*, деркач *Crex crex*. Коефіцієнт заповідності території – 10,94 % [1; 3; 5–8].

Матеріали Управління культури з питань релігії та національностей ОДА свідчать, що історико-культурна спадщина налічує сім пам'яток історії і культури, дві пам'ятки архітектури та містобудування (Покровська церква (дер.) 1750–1880 рр. у с. Поромів, Михайлівська церква (дер.) 1773–1778 рр. у с. Стара Лішня). Цікавим об'єктом туризму є музей-кімната М.М.Корзонюка (при ЗОШ с. Бужанка) [1; 6–7].

Туристична інфраструктура Поромівської громади (за даними Департаменту економіки та європейської інтеграції Волинської ОДА) представлена гостинною садибою «Петрівський маєток» у с. Петрове (коефіцієнт забезпеченості 0,0091 од./км²), вісьмома (трьома кафе, двома барами та трьома ідальнями) закладами громадського харчування (0,073 од./км²), 16 (два мінімаркети, 14 магазинів) закладами торгівлі (0,151 од./км²), сімома (п'ять будинків культури у сс. Бужанка, Лежниця, Млинище, Петрове, Поромів та дві бібліотеки у сс. Бужанка і Поромів) закладами розваг (0,0636 од./км²), трьома закладами побутового обслуговування (0,0272 од./км²)[1; 7].

Мережа транспорту громади має достатню сітку автодоріг та залізничну колію сполученням Нововолинськ–Іваничі. Громадою, за матеріалами Служби автомобільних доріг у Волинській області, проходять автошляхи територіального Т-03-05 (Нововолинськ–Іваничі–Павлівка–Локачі) та місцевого значення С 030105, С 030302, С 030303, С 030316. Для автомобільних доріг проблемою є невідповідність транспортних та експлуатаційних характеристик автомобільних доріг сучасним вимогам, що знижує їх пропускну спроможність. [1; 4; 7].

Аналізуючи туристично-рекреаційну атрактивність Поромівської ОТГ, враховуючи її прикордонне розміщення, необхідно виокремити ряд проблемних питань: незначна кількість засобів розміщення (існує потреба її розширення та трансформації, зокрема побудова готелів та кемпінгів), малоефективне, за деякими виключеннями, ресторанне господарство (заклади потребують ребрендингу та інновацій у підходах економічного розвитку), малоефективність об'єктів сфери розваг (більшість з них потребують новітніх підходів ефективного господарювання), відсутність повноцінного залізничного сполучення, невідповідність дорожнього покриття автомобільних доріг стандартам світового рівня, відсутність інфраструктурного облаштування та інформаційного забезпечення об'єктів історико-культурної спадщини та природно-заповідного фонду, слабкий рівень розвитку сільського туризму, обмеження, що застосовують у прикордонній зоні.

Проблемні моменти слід вирішувати, запроваджуючи конкретні заходи:

- 1) розробити Стратегію розвитку туристичної галузі громади;
- 2) створити окремий підрозділ, що зосередився на координації розвитку туризму;
- 3) забезпечити у громаді чітке бюджетне фінансування заходів по покращенню стану об'єктів туризму та інфраструктури;
- 4) віднайти додаткові джерела фінансування («бюджет розвитку», участь у грантових проектах, бізнес планах);
- 5) створити нові підприємства туристично-рекреаційного спрямування;
- 6) провести модернізацію наявних туристичних об'єктів;
- 7) розробити туристичні маршрути включивши й туристичні об'єкти ОТГ;
- 8) здійснити реконструкцію автошляхів (особливо місцевого значення) згідно міжнародних стандартів; розбудувати мережу закладів розміщення;
- 9) провести ребрендинг закладів громадського харчування та розваг;

10) активізувати рекламно-інформаційної політику по популяризації об'єктів туризму.

Природні та історико-культурні ресурси, наявна туристична інфраструктура (за умови її удосконалення), вигідне географічне положення (прикордонне розташування) Поромівської сільської об'єднаної територіальної громади, є цілком достатнім для покращення функціонування та прогресивного розвитку галузі туризму на території громади.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Zoia Karpiuk, Olena Antypiuk, Roman Kacharovskiyi. Cross-border UTC of Volyn: socio-geographical backgrounds of tourism and recreation development. *European journal of geography*. Num. 4. Vol. 10. December 2019. P. 53 – 69

2. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Закон України від 05.02.2015 р. № 157-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text> (дата звернення: 05.11.2020).

3. Карпюк З. К., Фесюк В. О., Антипюк О. В. Природно-заповідний фонд Волинської області : альбом-каталог. Київ, 2018. 136 с.

4. Качаровський Р. Є., Єрко І. В., Чир Н. В., Антипюк О. В. Транспортна мережа прикордонних об'єднаних територіальних громад Волинської області як важливий елемент туристичної інфраструктури. *Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації*: матер. Міжн. наук.-практ.інтернет-конференції, 28 вересн. 2019 року. Переяслав-Хмельницький, 2019. Вип. 51. С. 15–17.

5. Мельник О. Мельнійчук М., Чижевська Л., Качаровський Р. Природні ресурси Іваничівського району Волинської області як передумова розвитку туристсько-рекреаційної діяльності. *Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки*; редкол.: Н. Н. Коцан. Луцьк, 2020. Сер.Геогр. науки. Вип № 1 (405) : Сер. : Географічні науки. С. 142-149.

6. Поромівська сільська об'єднана територіальна громада URL: Режим доступу: <http://www.poromivska-gromada.org.ua/> (дата звернення: 10.11.2020).

7. Чижевська Л. Т., Карпюк З. К., Качаровський Р. Є. Особливості туристично-рекреаційної атрактивності Іваничівського району Волинської області. *Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки*; редкол.: Н. Н. Коцан. Луцьк, 2019. Сер.Геогр. науки. Вип № 1 (385). С. 136-142.

8. Чир Н. В., Чижевська Л. Т., Карпюк, З. К. Качаровський Р. Є. Об'єкти природно-заповідного фонду прикордонних об'єднаних територіальних громад як важливий елемент туристичної галузі Волинської області. *Фундаментальні та прикладні дослідження: сучасні науково-практичні рішення та підходи*: Матер. III міжнар. наук.-практ. конф. Баку–Банська Бистриця–Ужгород: Посвіт, 2019, 27 червн. 2019. С. 262–265.

УДК 94:008:338.48(477)

Катерина Цимбалюк
(Вінниця)

РОЛЬ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ У РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА ПРОБЛЕМА ЇЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ

У статті аналізується сучасний стан культурного туризму в Україні та його тісний зв'язок зі збереженням історико-культурної спадщини України. Коротко охарактеризовано стан пам'яткоохоронної діяльності, що є основою для історико-культурного туризму, а також з'ясовано важливість питання збереження культурної спадщини. Проаналізовано перспективи використання потенціалу української історико-культурної спадщини у туристичній галузі. Висвітлено ефективну стратегію вирішення проблеми недостатнього рівня розвитку культурно-пізнавального туризму.

Ключові слова: культурний туризм, історико-культурна спадщина, культурна спадщина, спадщина, туризм, збереження культурної спадщини, охорона культурної спадщини, пам'яткоохоронна галузь, туристи, проблеми розвитку.